

Stavanger Aftenblad 14.09.10

Ta vel imot ...

DEBUTNOVELLER

KARINE NYBORG: Ikke rart det kommer kråker

135 sider

Aschehoug

Jan Askelund tekst

DEN GJENNOMSNIITTLIGE skjønnlitterære debutalderen er – i motsetning til en del andre praksiser – fortsatt høy her i landet, og ser heller ikke ut til å bli senket i år. Det er ikke sikkert at det er så galt. Karine Nyborg (1962) har for sin del tatt all den tid hun har trengt, så når hun nå gir ut sin første novellesamling, er det med et avrundet og modent fiksjonsverk som demonstrerer at ethvert menneskes liv er fullt av litterært potensial – til og med uavhengig av forfatterens egen bit for bit-livshistorie. Personene er i de fleste aldre, barn, ungdom, voksne og vel voksne med, men har det til felles at det ikke har lagt seg til rette for dem på det tidspunkt vi treffer dem. De er labile og har det verken greit med seg selv eller andre. Inniblant er det åpenbart for leseren at det kan de under forholdene heller ikke ha. Men i tillegg har forfatteren maktet å innskrive dem i emosjonelt uforløste floker som også skaper sterke litterære spenninger – og som lar seg løse kunstnerisk om ikke eksistensielt.

DET ER GODT GJORT, som i «Man kysser ikke kameraten sin» – enten det er kjæresten eller sin selvinvalidiserte og alkoholisererte mor, som har svinebundet og forkrøplet sin sønn. Eller som i den flotte «Om forlatelse», om rivalisering og terrorisering, sorg og hjelpeløshet på kryss og tvers mellom forsømte ungdommer, og også i forhold til voksne. Eller som i tittelnovellen, som krever innlevelse, følelsesmessig og

intellektuell innsats også av leseren, der miljøet er en barnehage med to kvinner.

Alle personer og situasjoner er så hverdagslige og det vi kaller normale at dersom vi i levende live hadde sett dem utenfra, ville de fleste av oss bare registrert dem på samme overfladiske måte som vi ser og glemmer folk og scener – og som de formodentlig registrerer oss i forbifarten. Karine Nyborg utstyrer dem med spenninger som også blir leserens. Som i avslutningsnovellen «Stup», der den unge mannen ikke lenger har plass til det han opplever som tomrommet inni seg.

HER ER HAN, som alltid, store gutten, på hyttetur min sin mor. De to utgjør hele deres minifamilie. Akkurat denne turen kan bli deres siste sammen. For det går opp for ham at moren er like avhengig av ham som han av henne – og enda reddere. Dette er også den novellen som sterkest antyder en mulig vei ut av personenes hemmende, ofte nevrotiske og gjennomgående umodne, spenninger.

Karine Nyborg er imidlertid en harmonisk moden debutant. En novelle åpner slik: «Først idet regningen ligger foran meg på bordet, når den havnet der aner jeg ikke, husker jeg at Inger døde i morges og at jeg ennå ikke har fortalt det til noen.» Når så jeg-fortelleren på hjerteskjærende vis går av skaftet, skyldes det ikke umodenhet, der Karine Nyborg skriver forferdelsen ut i en sju siders tragedie i novelleform, «Det er din tur».